

MATZNEFF AFERA

Frantziako mundu literarioak urtetan babestu duen pedofiloa

Urtarrilean Vanessa Springora editoreak argitaratu duen liburu autobiografiko batek lurrikara eragin du Frantziako letren errepublikan: Gabriel Matzneff idazleak berarekin izan zuen harreman pedofiloa kontatu du, bide batez 68ko maiatzaren osteko giro intelektualak onartu zituen abusuzko praktikak agerian utziz.

 GORKA BEREZIARTUA MITXELENA

Hamalau urte dituzunean, ez duzu pentsatzen 50 urteko gizon bat zain izango duzula eskolatik ateratzean, ez duzu imajinatzen harrekin hotel batean biziko zarenik, ezta haren ohean aurkituko zarenik ere, bere zakila ahoan duzula, hamaiketakoaren orduan. Vanessa Springorak *Le consentement* liburu autobiografikoan idatzitako esaldia da. 14 urte zituen orduko gizon heldua zen Gabriel Matzneff idazlearekin izandako harremana kontatu du bertan. Afari batean ezagutu zuten elkar: idazlea, gaur egun editorea den Springora, eta honen ama. Gero etorri ziren gizonak neskari idatzitako gutunak, kalean zihoala atzetik jarraitzea, eskola-atarian itxarotea, hotel bateko gelara eramatea, gainontzeko guztia. Harreman pedofilo bat, zeinaren biktimak, bizi izandakoa kontatzera ausartu denean, Frantziako Estatuko panorama literarioa astindu duen.

Liburuak aletzen ditu harreman horren menpe zegoen bitartean Springorak izan zituen sentimendu kontraesankorrak, bere burua erruduntzat jotzea adibidez, hasieran Matzneffekin egotea onartu zuelako. Amak izandako erreakzioa ere kontatzen du: “Ez zara

konturatzen pedofilo bat dela?”. Baina 14 urte zeuzkan. Maiteminduta zegoela uste zuen, nahiz eta bazekien zerbait ez zegoela ongi. Biktima izatearen kontzientzia ezaz eta ondoren jasandako sufrikario psikologikoaz ari da luzerako debatea ekar dezakeen liburuan.

Kasuari buruz zenbat eta gehiago irakurri, orduan eta asaldagarriagoa da, urtarrilean publikatu den liburuak, berez, ez baitu ezer berririk kontatzen. Matzneff, sexu-abusuak isilpean gorde beharrean, pedofilia publikoki defendatzen aritu da urte luzetan. Haren liburu askotan agertzen da gaia eta bere burua pederasta gisa definitzeko arazorik ere ez du izan. *Les moins de seize ans* saiakeran (1974) 10 eta 16 urte bitartean dituzten pertsonek “hirugarren sexu” bat osatzen zutela defendatu zuen eta ñabardura batzuk ere egin zituen: ez zuen bere burua irudikatzen 16tik gorako mutilekin harremanak edukitzen, baina nesken kasuan salbuespena egiteko prest zegoen, askok “desiragarri” izaten jarraitzen zutelako adin hori pasa ondoren ere. “Nire bizialdian ezagutu ditudan bi izaki sentzualenak hamabi urteko mutiko bat eta hamabosteko neska bat dira”, idatzi zuen *Passions schismatiques* (1977) liburuan.

Saiakereaz gain, Matzneffen nobeletan ere nabarmen ageri da pedofilia, *L'archimandrite* (1966), *Nous n'irons plus au Luxembourg* (1972) edo *Ivre du vin perdu* (1981) eleberrietan adibidez, batzuk bakarrik aipatzearren. Springora bezalako gaztetxoekin zeuzkan harremanek lanerako baliagarria izan zaion material ugari ere eman zioten, beraz.

Jarrera horien despit, ia atzo goize-ra arte Matzneffek presentzia publiko normal-normala izan du. Gallimard argitaletxeak iazko azaroan publikatu zion azken liburua, *Le consentement*-ek ekarri duen eskandaluaren ondoren dendetatik erretiratu duena –argitale-txearen historian aurrekaririk ez duen erabakia–; eta Bea Salaberrik aldizkari honetako iritzi sailean gogora ekarri duen moduan, aitortza bereziak ere ez zaizkio falta izan: 2013an Renaudot sari prestigiotsua eman zioten, Goncourt sariarekin batera letra frantsesetan ematen den garrantzitsuen.

INTELEKTUALEK PEDOFILIA BABESTEN ZUTEN GARAI HURA

Baina nola da posible mundu guztiaren aurrean jarrera horiek defendatzen dituen norbaitek orain arte problemarik

LE JOURNAL DU DIMANCHE

GABRIEL MATZNEFF. Urte luzez pedofiliaren apologista izan ondoren, Gabriel Matzneff (goian) idazlearen liburuak erretiratzeko hasi da haren argitaletxea urtarrean lehertu den polemikaren ondoren. Behean, 1977an hainbat intelektual frantziarrek sinatutako eskaria, adin txikikoekin sexu harremanak galerazten zituzten legeak erretiratzeko eskatuz.

eduki ez izana? Springorak berak eman ditu auzia ulertzeko gako batzuk France Inter irrati katean. Duela 40 urteko "ohituren iraultza" hartu du hizpide: "1968an 18 urte zeuzkaten helduen aurrean nengoen, eta haiek jaso zuten heziketa gerruntze oso estukoa zen, maiz erlijiosoa, zeinean erabateko tabua zen sexualitatea aintzat hartzen zuen kontu oro. Hori guztia txiki-mila puska egin zen 70eko hamarkadako liberazio sexualarekin eta ohituren askatzearekin, eta egiazki, zoritxarrez, agian zenbait gehiegikeria ekarri zituen, nahiz eta emakumeen berdintasunarentzat, nagusiki, aurrerapen handiak izan ziren. Baina egia da bidean sakrifikatu ditugula haurrak eta adoleszenteak. Pertsonaia ilunak zeuden tartean, kausa bat bul-tzatzen zutenak, pedofilia; eta jende oso antolatua ziren".

1977. urtean gertatuak ilustratzen du hoberen Springorak deskribatutako iritzi-giroa. Noraino iristen ziren pedofiliaren proselitismoa egiten zutenen garroak. Urte hartan, Matzneffek gutun ireki bat sinatu zuen beste zenbait intelektualekin batera, Frantziako zigor kodea errebisatzen ari zen batzordeari zuzendua. Eskari nagusia: hainbat

artikulu ezabatzea, besteak beste 331 §3.a, 15 urte baino gutxiagoko norbaitek sexu harremanak edukitzeko baimena emanez gero ere, erlazio horretan indarkeria presuntzioa ezartzen zuena. Sinatzaileen ustez, adulterioaren aurkako legeak bezain zaharkituta zegoen; haurdunaldia nork bere borondatez eteteak edo antikonzeptiboen erabilerak izan zuten jazarpen legalaren parekotzat jo zituzten umeak pedofiliatik babeste-

ko ezarritako mugak; eta horrelakoak bertan behera uzteko eskatu zuten, edo sakonki aldatzeko, "haurrak eta nerabeak aukeratzeko dituen pertsonekin harremanak edukitzeko eskubidea aitortzeko bidean". Praktikan pederastiaren zigorgabetasuna ekarriko zuen eskari horrekin bat egin zutenen artean, XX. mendeko bigarren idazle eta intelektual frantziar garrantzitsuenetariko asko: Louis Althusser, Roland Barthes, Simone de Beauvoir, Gilles Deleuze, Jacques Derrida, Françoise Dolto, Michel Foucault, Felix Guattari, Jean-François Lyotard, Alain Robe-Grillet, Jean-Paul Sartre... Gaur egungo betaurrekoekin zaila da sinesten, baina hala izan zen.

Le consentement liburuarekin sortu den lurrikarak ikasgai ugari utz dezake. Horietako bat da, agian, garai bakoitzean aurrerakoitzat jotzen diren pentsamol-deak erabil daitezkeela bidegabekeriak zuzitzeko ere: 68ko maiatzaren ostean, askatasun berriak lortzeko grinak orduko pentsalari handienak pedofiliaren aldeko testu bat sinatzen jarri bazituen, zer ez ote dugu onartu edo babestuko, pixka bat adi egoten ez bagara, libertateak galtzen ari garen garai hauen espirituari jarraituz. ●